

סכומי הלכות בדיני הוצאת זרע

1. מותר לבעל לתת משכבת זרעו, לאחר שהאשה כבר עברה מבחינתה את הבדיקות הדרושות, כדי שהרופא יעמוד על המבחן, אם סיבת אי ההולדה היא בגרמתו ומהו הגורם המפריע, ועל ידי זה ידע לתת תרופות מתאימות. אולם יש לבצע בדיקה כזו לפי השלבים הבאים:
  2. הדרך הקלה ביותר מבחינה הלכתית — להוציא זרע הבעל מרחם אשתו מיד לאחר קיום היחסים.
  3. אם הדבר לא יכול להתבצע, מפני שיש תערובת של נוזלים אחרים, או עקב ההשפעה הפסיכולוגית, כשהיחסים צריכים להתבצע סמוך לחדרו של הרופא, אזי יש להתיר דש מבפנים וזורה מבחוץ לתוך כלי.
  4. אם גם זה דרך קשה, יש לבצע ע"י לבישת כיס על האיבר ודרך תשמיש.
  5. אם גם זה קשה, מותר לשים מין צלוחית של זכוכית ברחם האשה והבעל יכניס לשם אברו ויוציא זרעו לשם.
  6. אם גם זה קשה, מותר להוציא אפילו בידיים.
  7. עדיף שהרופא יוציא ע"י מכשיר מהאיבר, אבל אם אי-אפשר מותר גם לבעל בעצמו.
  8. יש להתיר גם הוצאת זרע מהאשך בעצמו, ואם אפשר עדיף מאשך שמאל.
  9. יש להתיר גם פתיחת סתימה המתגלה בשבילי הזרע.
  10. אין להדר להחזיר זרע הנשאר מהבדיקה לרחם האשה, ואדרבה, יש למנוע זאת.
  11. אי אפשר לקבוע זמן מוגבל כמה ישהה הבעל עד שיותר לעשות את הבדיקה, אלא הכל תלוי לפי התנאים והנסיבות, ואחרי שהבדיקות הדרושות בוצעו קודם באשה ונמצא שמצידה אין הפרעה.
- (שאלות ותשובות ציץ אליעזר, חלק ט', סימן ג"א, סוף שער א').
מקורות נוספים: ראה בתמצית הבאה.

בדיקת פוריות הגבר

השאלה:

האם מותר להוציא זרע לצורך בירור עקרות של הזוג?

תשובה:

יש פוסקים, שאסרו זאת משום חומרת האיסור של הוצאת זרע לבטלה, ולדעתם גם בדיקה רפואית לברור עקרות נכללת באיסור זה. לעומתם, רבים הפוסקים שהתירו בדיקה זו, מכיון שהבדיקה נעשית לצורך מצוה — ובעקר מצוה חשובה של פריה ורביה — ואין איסור בהוצאת הזרע לצורך זה. בפרט יש להתיר בדיקה כזו, במקרה שקיימת בעיה של גירושין בין הזוג בגלל עקרות, ובדיקה זו עשויה לעזור לפתרון הבעיה.

נמוקים נוספים להיתר — במעשה זה אינו מתכוין לגיאוף ולהשחתה, וגם איננו רגיל בכך, והדבר הוא חד פעמי.

במידת האפשר עדיף להשיג את הזרע לבדיקה בדרך ביאה, אך אם אי אפשר בדרך זו — מותר בכל דרך.

מסקנה :

מותר להוציא זרע לצורך בירור עקרות.

(שאלות ותשובות ציץ אליעזר, חלק ז', סימן מ"ח, פרק א', אות ז'),

מקורות נוספים :

ספר אסיה ב', 40, 142; שו"ת שאילת יעב"ץ, ח"א, סי' מ"ג; שו"ת אחיעזר, ח"ג, סי' כ"ד, אות ד'; שו"ת דברי מלכיאל, ח"א, סי' ע"ח; שם, ח"ג, סי' צ"א; שו"ת שבט סופר, חאה"ע, סי' א'; שו"ת לבושי מרדכי, מהדו"ג, חאו"ח, סי' נ"א, אות ג'; שו"ת מהרש"ג, ח"ב, סי' רמ"ג; שו"ת תפארת צבי, חאה"ע, סי' פ"ו; שו"ת משפטי עזריאל, חאה"ע, סי' מ"ב; מוריה, שנה א' גליון ז', עמ' כ"ח; אוצר הפוסקים, סי' כ"ג, סק"א, אות י' — יא; שם, שם, אות יג — יז; שו"ת צפנת פענח, סי' ו'; ספר חסידים, משנת אברהם, סי' נ'; שו"ת צור יעקב, סוסי"כ"ז; שו"ת נצר מטעי, סי' מ'; שו"ת אגרות משה, חאה"ע, ח"ב, סי' ג'; שם, שם, סי' ט"ז; שם, חאה"ע, ח"ג, סי' י"ד שו"ת מנחת יצחק, ח"ה, סי' כ"ט; נועם, כ', תשל"ח, עמ' שכ"ח; שו"ת חלקת יעקב, ח"ג, סי' מ' — מ"א.

האם מותר לרופא ליילד את גיסתו

השאלה :

האם מותר לרופא יהודי ליילד את אשת אחיו, במקום שיש רופאים אחרים הבקיאים בכך ?

תשובה :

יסוד הבעיה היא, שיטת הרמב"ם והשולחן ערוך (אבן העזר, סימן כ), שיש בנגיעה בבשר ערוה איסור לאו של "אל כל שאר בשרו לא תקרבו". והנה למעשה גם בכל אשת איש קיימים שני איסורי ערוה — איסור אשת איש ואיסור נידוה, אבל באשת אח מתווסף איסור ערוה שלישי. ברם, לדעת המחבר אין לחלק בין איסור אחד לשני איסורים. מכיון שאיננו עובר על לאוים נפרדים אלא רק מכח לאו אחד של "לא תקרבו לגלות ערוה". וטעם ההיתר ליילד אסורי ערוה בכלל (כולל סתם אשת איש) הוא על-פי דברי הש"ך (יורה דעה, סימן קצ"ה) המסביר את טעם ההיתר שנהגו רופאים יהודיים למשש הדופק של אשת-איש, אף שלשיטת הרמב"ם יש איסור דאורייתא בנגיעה בערוה, משום שאיסור זה חל רק אם נוגע לשם תאוה ולא כשעוסק במלאכתו. וכן כתבו האחרונים להתיר לרופא לבדוק אשה בכל מקום, משום שבמלאכתו הוא עוסק. ולטעם זה אין לחלק בין אשת איש לבין אשת אח.

מסקנה :

"ולכן על פי מה שנוהגים, דרופאי ישראל מיילדים לאשת איש אף במקום שיש רופאים גויים, גם לאשת אחיו מותר ליילד".

(שו"ת בנין ציון, סימן ע"ה)

מקורות נוספים :

אוצר הפוסקים, אבן העזר, סי' כ"ב, סק"ב, אות ג'; שם, סקל"ה, אות ז'; הערות לאוצר הפוסקים, כרך ט', עמ' ק"ל, טור ג'; ועוד.